

Rapport nr. 2/97

Oversikt over teknisk miljøtilstand på husdyrbruk i Hedmark og rapport fra silokontrollen 1996

av Karoline Finstad Vold

NB: Dette er et skannet og OCR-behandlet dokument.
Teksten er derfor ikke korrekturlest og rettet.
Det er bildet av teksten som er korrekt, ikke den kopierbare
teksten.

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Miljøvernavdelingen

Fylkeshuset - 2300 Hamar

Telefon 62 54 40 00 - Telefaks 62 54 45 57 - Telex 21 623

Rapport

Tittel: Oversikt over teknisk miljøtilstand på husdyrbruk i Hedmark og rapport fra silokontrollen 1996.	Rapport nr.: 2/1997
	Dato: 24.01.97

Forfatter(e): Karoline Finstad Vold	Antall sider: 9 + vedlegg
Prosjektansvarlig: Ola Gillund	ISSN-nr: ISSN 0802-7013
Finansiering:	ISBN-nr: ISBN 82-7555- 065-3

Sammen drag:

Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen, foretok i 1996 en større kontroll for å avdekke eventuell forurensning fra siloanlegg i fylket. Silokontrollen ble utført i bekker eller grøftesystem nedenfor tilfeldig utvalgte husdyrbruk. I en del tilfeller ble det foretatt en kontroll av det tekniske anlegget på garden. Av de 97 undersøkte stedene var tilstanden tilfredsstillende for 80 % av dem. 3% av de undersøkte gardene fikk brev med anmodning om utbedring av mindre mangler, mens 7 % fikk pålegg om utbedring. 9% av de undersøkte brukene legger silo i rundballer.

Det ble i 1996 også laget en oversikt over teknisk miljøtilstand på alle husdyrbruk i Hedmark. Oversikten er lagd på grunnlag av opplysninger om teknisk miljøtilstand utarbeidet av landbruksforvaltningen i alle kommunene i fylket. Resultatene viser store forskjeller mellom de enkelte kommunene når det gjelder hvor langt de er kommet med registrering av teknisk miljøtilstand. Seks kommuner har registrert nær alle husdyrbruk, mens i fire kommuner er bare 40-60% av alle husdyrbrukene registrert. Mangler ved gjødselanleggene utgjør over halvparten av totalt antall mangler i de fleste kommunene.

4 emneord:

landbruk, forurensning, Hedmark, miljøtilstand

Referanse:

Vold, K. F. 1997. Oversikt over teknisk miljøtilstand på husdyrbruk i Hedmark og rapport fra silokontrollen 1996. Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen, rapport nr. 2/97. 9 s.

FORORD

Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen, foretok i 1996 en større kontroll for å avdekke eventuell forurensning fra siloanlegg i fylket. Det ble også samme år laget en oversikt over teknisk miljøtilstand på alle husdyrbruk i Hedmark.

Landbruksforvaltningen i alle kommunene i Hedmark har i løpet av året sendt oppdaterte lister over teknisk miljøtilstand. Opplysningene herfra ligger til grunn for sammenstillingen av tallene for teknisk miljøtilstand på det enkelte bruk.

Silokontrollen ble foretatt ved et utvalg bruk etter førsteslått i 9 kommuner i Hedmark sommeren 1996.

Silokontrollen, gjennomgangen av register over teknisk miljøtilstand, sammenstilling av tallene og rapporteringsarbeidet er utført av Karoline Finstad Vold med god hjelp og nyttige tips fra Ola Gillund, begge ved fylkesmannens miljøvernavdeling i Hedmark.

Vi vil takke landbruksforvaltningen i kommunene for velvillig hjelp med oppdatering av lister og for godt samarbeid i forbindelse med registreringer rundt i kommunen.

Hamar, januar 1997

Ivar Helleberg
seksjonsleder

1. INNHOLD

FORORD

1. INNHOLD	1
2. INNLEDNING	2
3. MATERIALE OG METODER	3
3.1 Teknisk miljøtilstand	3
3.2 Silokontrollen	4
4. RESULTATER	5
4.1 Teknisk miljøtilstand	5
4.2 Silokontrollen	8

VEDLEGG

2. INNLEDNING

Fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen, har i mange år arbeidet med forurensningskontroll av silo- og gjødselanlegg i landbruket. Arbeidet med registrering av forurensningskilder på gardsbruk i hele fylket ble påbegynt i 1987. Landbruksforvaltningen i den enkelte kommune har hatt ansvaret for denne registreringen.

Både registreringsarbeidet og kontrollvirksomheten er svært ressurskrevende, og fylkesmannen mener det er nyttig å få en oversikt over teknisk miljøtilstand i fylket for å vurdere hvordan ressursene best bør utnyttes i framtida. Ressursbruken ved miljøvernavdelingen på området har vært synkende i mange år, og arbeidet er blitt konsentrert om etterkontroller og oppfølging av tips. Nykontroller har ikke vært prioritert så høyt de siste årene.

Sammenstilling av tallene for teknisk miljøtilstand er ikke blitt gjort av fylkesmannens miljøvernavdeling tidligere.

Forurensningsspørsmål angående punktutslipp fra landbruket reguleres i dag hovedsaklig gjennom to forskrifter gitt i medhold av forurensningsloven:

- Forskrift om husdyrgjødsel
- Forskrift om silopressaft

Det gis tilskudd til tekniske miljøtiltak i landbruket. Utbedringer av gjødsel- og silo-/pressaftanlegg kommer inn under denne ordningen.

Det kan ikke gis tilskudd til mjølkeromsavløp, og fylkesmannen kan heller ikke gi pålegg om utbedring fordi slike avløp ikke faller inn under forurensningsforskriftene for landbruket. Forurensning i tilknytning til mjølkeromsavløp er allikevel tatt med i registreringen av teknisk miljøtilstand.

Målet med denne rapporten er todelt:

Sammenstillingen av tallene for teknisk miljøtilstand gir oss en oversikt over hvor langt registreringen i de enkelte kommunene og arbeidet med tekniske miljøtiltak på det enkelte bruk har kommet. Det gir også grunnlag for sammenligning av de ulike kommunene. Dette kan videre brukes både av landbruksforvaltningen i kommunene og av fylkesmannen i det videre arbeidet med forurensning fra landbruket. Rapporten kan være til hjelp i vurderingen av hvor ressursene bør settes inn i dette arbeidet.

Resultatene av silokontrollen gir en pekepinn på hvordan den tekniske miljøtilstanden er for silo- og pressaftanlegg på garder med grovførbasert produksjon.

3. MATERIALE OG METODER

3.1 Teknisk miljøtilstand

Kommunenes landbruksforvaltning sender årlig inn oppdaterte register for teknisk miljøtilstand for husdyrbrukene i kommunen til fylkesmannen. Registerne inneholder opplysninger om:

- gards-, bruks- og festenummer
- navn på eier
- gjødseldyrenheter, beregnes for det enkelte bruk etter bestemmelsene i retningslinjer om lagring og spredning av husdyrgjødsel
- registreringsdato, datoen for registrering av status på det enkelte bruk
- status for husdyrgjødsellager, silo- og pressaftanlegg og mjølkerom, deles inn i 4 klasser der 1=tilfredsstillende, 2=utbedringsbehov, 3=utvidelsesbehov, 4=nyanlegg
- plandato og ferdig-godkjentdato for tiltak
- hvor mye penger som totalt er gitt i tilskudd til tekniske miljøtiltak på garden
- saldo, ikke utbetalt tilskudd fordi anlegget ikke er ferdiggodkjent
- plantype, hva slags tiltak som er gjennomført

Med utgangspunkt i opplysningene fra kommunen foretok fylkesmannen i 1996 en sammenstilling av tallene. For hver kommune er antall bruk talt opp med hensyn til om den tekniske miljøtilstanden er tilfredsstillende eller om det er mangler ved anleggene på det enkelte bruk. I alt 3148 gardsbruk er talt opp. Av disse er det 319 bruk som landbruksforvaltningen i kommunen ikke har registrert med hensyn til teknisk miljøtilstand. Disse har fått betegnelsen uregistrert.

Antall gjødseldyrenheter (GDE) for de ulike kategoriene er også tatt med for å få en oversikt over om det er gardsbruk med mange eller få GDE som har mangler ved sine anlegg. Dette er en nyttig opplysning i den videre prioriteringen i arbeidet med landbruksforurensninger

For de gardsbrukene der det er registrert mangler, er det videre talt opp hvordan manglene fordeler seg på henholdsvis gjødselanlegget, silo-/pressaftanlegget og mjølkeromsavløpet. Fordelingen på ulike tilstandsklasser er også tatt med.

Det er utarbeidet en tabell som viser om det er laget plan for tekniske miljøtiltak for de brukene der det er funnet mangler. Her er også gardsbrukene delt inn etter antall GDE pr bruk.

Alle kommunene i Hedmark er med i oversikten, noe som gir grunnlag for en viss sammenligning kommunene imellom når det gjelder hvor langt de har kommet i registreringen og hvordan den tekniske miljøtilstanden er.

Feilkilder som kan ligge i tallmaterialet:

- Noen kommuner har ikke oppdaterte tall for GDE. Ved bruk av gamle tall kan dette gi utslag på figur 2 og 4.
- Det kan være husdyrbruk i kommunen som ikke er kommet med på listene blant annet fordi de akkurat har startet opp med husdyr. Totalt antall husdyrbruk i kommunen kan derfor være feil.

Registrene fra kommunene er imidlertid det nyeste tallmaterialet vi har på dette området. Vi har derfor valgt å bruke det slik det er.

3.2 Silokontrollen

I tilsammen 9 kommuner fordelt over hele Hedmark ble det sommeren 1996 gjennomført silokontroll. 97 husdyrbruk ble kontrollert i perioden 24. juni til 19. juli.

Kontrollen startet på Hedemarken og endte opp i Nord-Østerdal ettersom silolegginga kom i gang nordover i fylket. De regionale forskjellene når det gjelder start på silosesongen gjorde det lettere å treffe riktig tidspunkt for kontrollen. Det er viktig at den praktiske gjennomføringen av silokontrollen foregår under eller rett etter silosesongen for at man lettest skal kunne oppdage eventuelle utslipp. Tidsrommet for når det er mulig å oppdage utslipp fra siloanlegg er derfor ganske kort, men kan strekke seg over to-tre uker. Når en i tillegg har så store regionale forskjeller som i Hedmark, kan kontrollen strekke seg over noen uker.

Utgangspunkt for utvelgelse av kontrollpunkter var jordbruksbekker i områder med grovførbaserte produksjoner som ku og sau. I hver kommune ble det foretatt en tilnærmet tilfeldig utvelgelse av garder. Utvelgelsen ble foretatt av miljøvernavdelingen, som på forhånd ikke visste noe om bestemte garder der en kunne forvente å finne forurensninger. Kriteriet som lå til grunn ved denne utvelgelsen var muligheten for å undersøke bekker eller dreneringsgrøfter som passerer eiendommen og som fanger opp eventuelle forurensninger. På Hedemarken var dette forholdsvis greit å gjennomføre, mens det i midtfylket og nordfylket kunne være vanskelig å finne egnede bekker og grøfter. Det ble da ofte nødvendig å foreta en befarings av det tekniske anlegget på garden for om mulig å avdekke mangler.

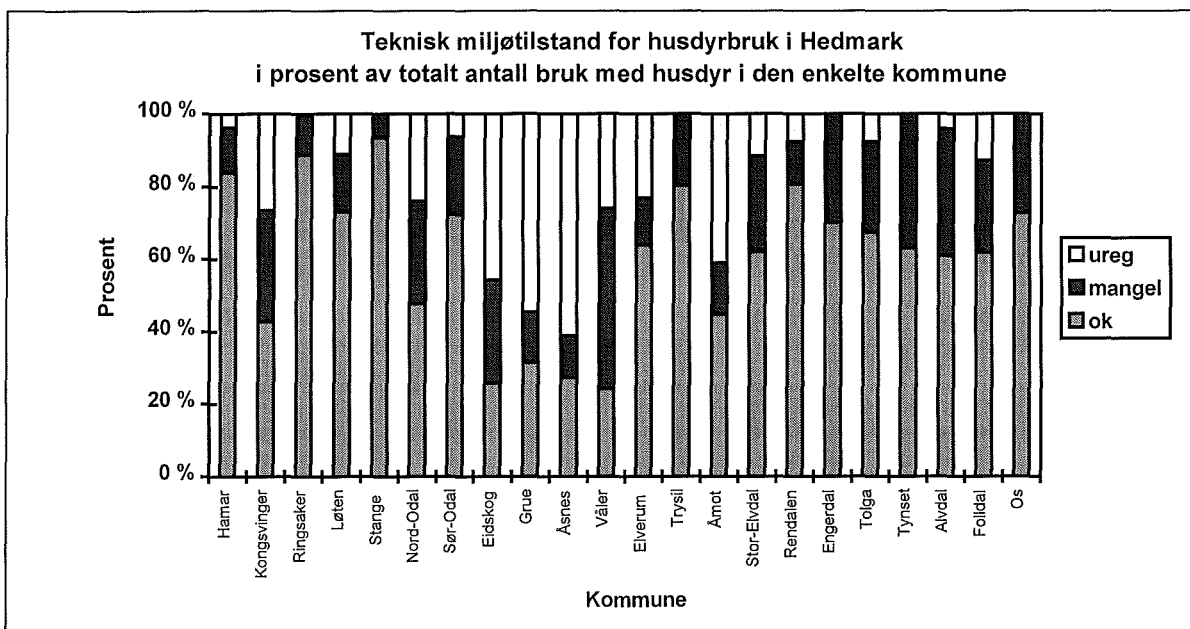
En person fra landbrukskontoret var med på kontrollen i hver kommune. Dette var svært positivt fordi det gikk raskere å finne fram til de ulike bekkene og gardsbrukene og fordi de som jobber på landbrukskontorene har god kjennskap til forholdene på garden.

4. RESULTATER

4.1 Teknisk miljøtilstand

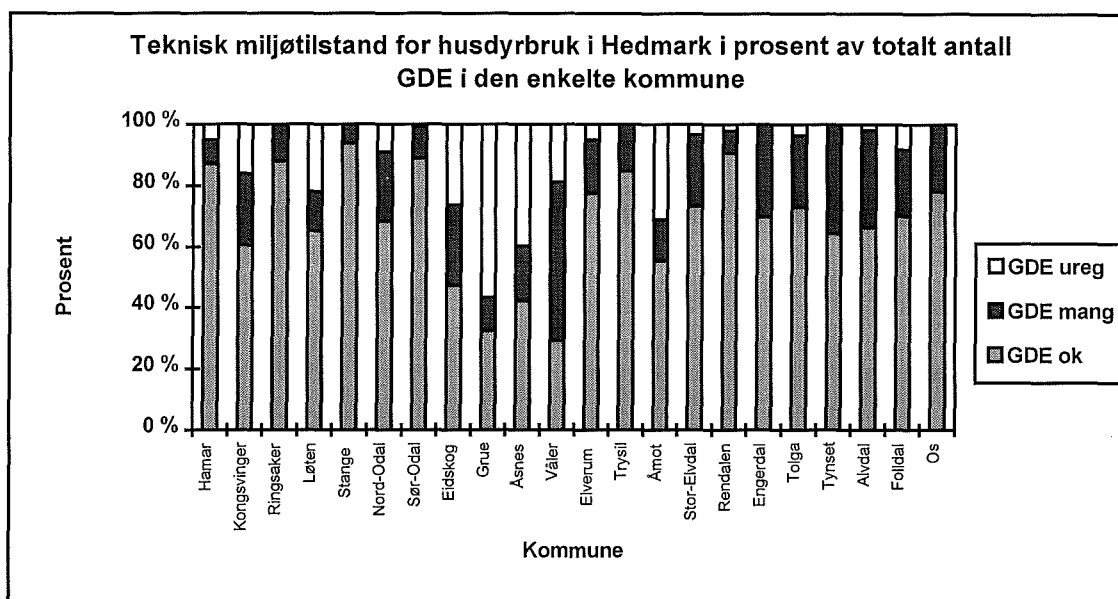
Alle kommunene i Hedmark er med i sammenstillingen av tallene for teknisk miljøtilstand. Det er tilsammen rundt 3150 husdyrbruk i fylket. Av disse er teknisk miljøtilstand registrert på ca 90 % av brukene.

Vedleggene bakerst i rapporten viser resultatene av opptellingen framstilt i tre tabeller for hver kommune. I figur 1-4 nedenfor er tallene for de ulike kommunene satt sammen for å få en oversikt over den tekniske miljøtilstanden i fylket sett under ett.

Figur 1. Teknisk miljøtilstand for husdyrbruk i kommunene i Hedmark. Tallene er oppgitt i prosent av totalt antall husdyrbruk i den enkelte kommunen.

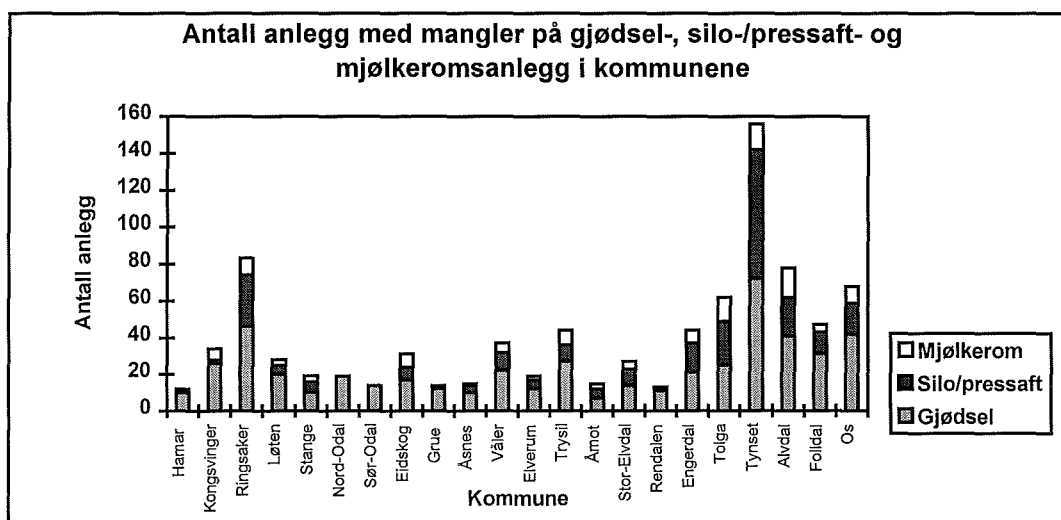

Figur 2. Teknisk miljøtilstand for husdyrbruk i kommunene i Hedmark. Oppgitt i prosent av totalt antall gjødseldyrenheter i den enkelte kommune.

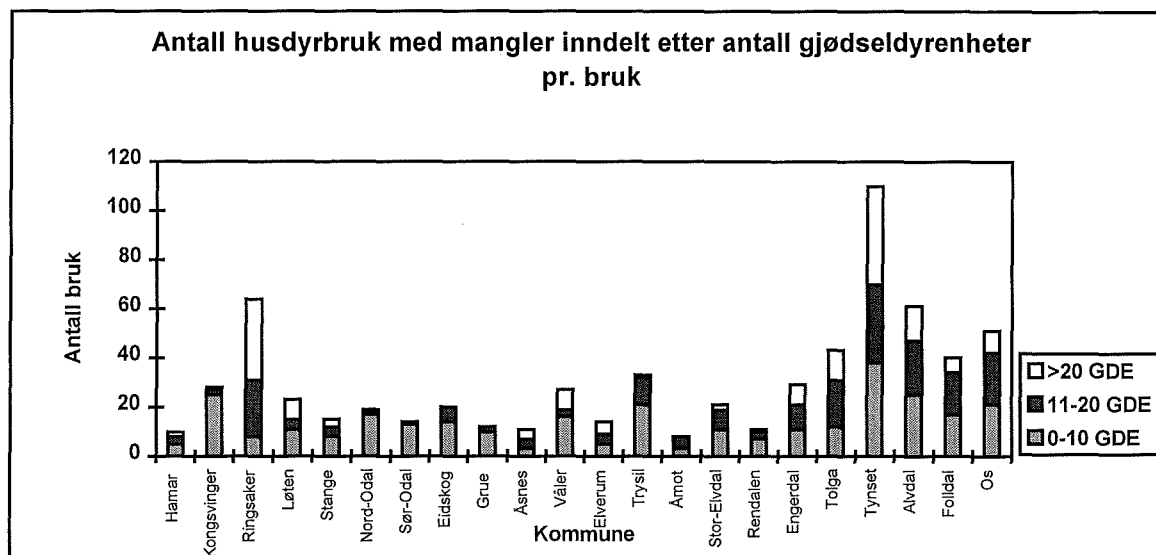
Av figur 1 og 2 ser vi at det er stor forskjell mellom de enkelte kommunene i fylket når det gjelder hvor langt de er kommet med registrering av teknisk miljøtilstand. I kommunene Ringsaker, Stange, Trysil, Engerdal, Tynset og Os er nær alle husdyrbrukene registrert. I Eidskog, Grue, Åsnes og Åmot er derimot bare 40-60% av alle husdyrbrukene registrert.

Ser vi på registrerte husdyrbruk i prosent av totalt antall gjødseldyrenheter (GDE) i figur 2 er fordelingen kommunene imellom omtrent den samme som i figur 1. Alle kommunene har registrert en større prosentandel av GDE enn andelen av bruk i kommunen. Dette har sammenheng med at kommunene har prioritert å foreta registrering på de største husdyrbrukene.

Figur 3. Antall anlegg med mangler på gjødseil-, silo-/presssaft- og mjølkeromsanlegg i kommunene

Figur 3 og 4 gir en framstilling av hvilke mangler ved tekniske miljøtiltak som er registrert i de ulike kommunene. Vi ser av figur 3 at mangler ved gjødselanleggene utgjør over halvparten av antall anlegg med mangler i de fleste kommunene. I de to største husdyrkommunene i fylket, Ringsaker og Tynset, er det registrert en stor andel mangler også på silo-/pressaftanleggene. I denne figuren kan samme bruk telle med tre ganger dersom det er registrert feil på både silo-, gjødselanlegg og mjølkeromsavløp.

Figur 4. Fordelingen av husdyrbruk med mangler inndelt etter antall gjødseldyrenheter pr bruk.

For å finne ut mer om omfanget av forurensning fra de anleggene der det er registrert mangler, er husdyrbrukene delt inn i tre grupper etter hvor mange GDE det er på garden. Av figur 4 ser vi at nær halvparten av kommunene har registrert få eller ingen mangler på husdyrbruk med mer enn 20 GDE. I disse kommunene er størstedelen av manglene på bruk med mindre enn 10 GDE. Ringsaker og Tynset skiller seg også i denne sammenhengen ut ved at en stor andel av manglene er registrert på husdyrbruk med mer enn 10 GDE. Som figuren viser er det også en del andre kommuner som har registrert en stor andel mangler på bruk med mer enn 20 GDE.

4.2 Silokontrollen

Tabell 1. Tabellen viser sjekkpunktene fordeling etter der tilstanden var tilfredsstillende, der det ble sendt brev om mangel ved anlegget uten at det ble gitt pålegg, der det ble gitt pålegg og der siloen ikke var i bruk fordi det kun ble benyttet rundballer på garden. De brukene som la silo i rundballer, ble ikke kontrollert videre. Totalt antall bruk som har grovførbasert produksjon i kommunen er også tatt med (tallene er hentet fra register for teknisk miljøtilstand i kommunene).

KOMMUNE	ANT. SJEKPKPT.	OK	MANGEL	PÅLEGG	RUNDBALLER	TOT. ANT. BRUK
HAMAR	5	5	0	0	0	8
RINGSAKER	14	12	1	1	0	82
LØTEN	7	7	0	0	0	27
STANGE	8	6	0	2	0	42
SØR-ODAL	8	4	0	1	3	9
ELVERUM	11	8	0	0	3	33
ÅMOT	8	6	1	1	0	20
RENDALEN	11	7	0	1	3	51
TYNSET	25	23	1	1	0	263
SUM	97	78	3	7	9	535
PROSENT		80,4	3,1	7,2	9,3	18,1

Tabell 2. Tabellen viser hvordan de ulike sjekkpunktene fordeler seg i antall og prosent etter hva slags tilstand som er registrert på de ulike gardene.

TILSTAND	ANTALL	% AV ANT. BESØKTE BRUK
TILFREDSSTILLEND	78	80,4
MINDRE MANGLER UTEN PÅLEGG	3	3,1
STØRRE MANGLER, PÅLEGG GITT	7	7,2
LEGG I RUNDBALLER	9	9,3
SUM	97	100

Av de 97 undersøkte sjekkpunktene var tilstanden tilfredsstillende for 80,4 % av gardene. 3,1% av de besøkte gardene fikk brev med anmodning om utbedring av mindre mangler, mens 7,2% fikk pålegg om utbedring. 9,3% legger silo i rundballer.

Tabell 3. Tabellen viser totalt antall sjekkpunkt og fordelingen av disse på henholdsvis undersøkelse i bekk som passerer garden og direkte besøk med kontroll av det tekniske anlegget på garden. Det er ikke helt samsvar mellom tallene. Dette har sammenheng med at det i 9 tilfeller ikke var noe å kontrollere fordi det kun blir lagt silo i rundballer på disse gardene. I tillegg ble funn i bekk fulgt opp med nærmere undersøkelser på garden.

KOMMUNE	ANT. SJEKPKPT.	BEKK V/GARD	INNOM GARD
HAMAR	5	4	1
RINGSAKER	14	14	1
LØTEN	7	7	0
STANGE	8	7	3
SØR-ODAL	8	3	2
ELVERUM	11	2	8
ÅMOT	8	2	8
RENDALEN	11	5	5
TYNSET	25	13	14
SUM	97	57	42

Tabell 4. Fordelingen av sjekkpunktene på henholdsvis bekk som passerer garden og direkte besøk med kontroll av det tekniske anlegget for alle de undersøkte kommunene tilsammen.

TYPE SJEKPKUNKT	ANTALL
BEKK VED GARD	57
INNOM GARD	42

Av tilsammen 97 sjekkpunkter ble 57 utført i bekk eller grøft som passerer garden, mens i 42 av tilfellene ble det foretatt en kontroll av det tekniske anlegget på garden.

Fylkesmannens har flere mulige reaksjonsmåter når det blir oppdaget forurensning fra landbrukseiendommer. I denne silokontrollen ble det i 3 tilfeller gitt en muntlig veiledning å stedet som ble etterfulgt av et brev til eier/bruker av garden. I disse tilfellene var det snakk om mindre mangler på siloanlegget. Pålegg ble gitt i 7 tilfeller. Alle påleggene ble gitt med en frist for gjennomføring av tiltak på 9 mnd og med et gebyr på 5000,- kroner. I alle tilfellene der det ble gitt pålegg var det betydelig siloutslipp med lukt på vannet og begroing i bekk eller grøftesystem.

VEDLEGG

Vedlegg 1. Resultatene av opptellingen av registreringsdata for teknisk miljøtilstand er framstilt i tre tabeller for hver kommune. Kommunene er listet opp alfabetisk.

Tabell 1 viser antall husdyrbruk der den tekniske miljøtilstanden er tilfredsstillende (i orden), der det er registrert mangler og der kommunen ikke har foretatt registreringer. Sammenlagt antall gjødseldyrenheter (GDE) er også tatt med for de ulike kategoriene.

Tabell 2 viser hvordan manglene fordeler seg på henholdsvis gjødsel-, silo-/pressaft- og mjølkeromsanlegg og hva slags tilstandsklasse de ulike anleggene er i. Tilstandsklasser: 2=utbedringsbehov, 3=utvidelsesbehov, 4=nyanlegg

Tabell 3 viser om plan er utarbeidet eller ikke for bruk der det er registrert mangler. Dette er inndelt etter antall GDE på de ulike gardene.

Tabeller for Alvodal

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	106	1754
Mangler	61	849
Uregistrert	7	51
Sum	174	2654

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	38	3	0	20	1	0	15	1	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	2	5	4	11
Plan ikke utarb.	23	17	10	50
Uregistrert	4	3	0	7

Tabeller for Eidskog

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	18	270
Mangler	20	152
Uregistrert	32	150
Sum	70	572

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	14	3	0	6	0	1	5	2	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	2	3	0	5
Plan ikke utarb.	12	3	0	15
Uregistrert	29	2	1	32

Tabeller for Elverum

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	69	1409
Mangler	14	317
Uregistrert	25	93
Sum	108	1819

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	4	6	2	4	1	0	0	2	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	3	4	4	11
Plan ikke utarb.	2	0	1	3
Uregistrert	24	1	0	25

Tabeller for Engerdal

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	68	902
Mangler	29	393
Uregistrert	0	0
Sum	97	1295

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	16	3	2	14	2	0	6	1	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	1	7	3	11
Plan ikke utarb.	10	3	5	18
Uregistrert	0	0	0	0

Tabeller for Folldal

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	97	1625
Mangler	40	510
Uregistrert	20	190
Sum	157	2325

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	23	8	0	11	1	0	3	1	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	3	9	3	15
Plan ikke utarb.	14	8	3	25
Uregistrert	13	5	2	20

Tabeller for Grue

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	27	283
Mangler	12	98
Uregistrert	47	495
Sum	86	876

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	10	0	2	0	0	0	1	1	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	0	1	0	1
Plan ikke utarb.	10	1	0	11
Uregistrert	31	7	9	47

Tabeller for Hamar

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	67	1543
Mangler	10	142
Uregistrert	3	88
Sum	80	1773

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	6	2	2	1	0	0	1	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	2	2	1	5
Plan ikke utarb.	3	1	1	5
Uregistrert	1	1	1	3

Tabeller for Kongsvinger

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	39	443
Mangler	28	171
Uregistrert	24	117
Sum	91	731

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	18	1	7	2	0	0	6	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	2	1	1	4
Plan ikke utarb.	23	1	0	24
Uregistrert	21	1	2	24

Tabeller for Løten

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	106	2195
Mangler	23	437
Uregistrert	16	736
Sum	145	3368

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	16	3	1	5	0	0	3	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	0	1	4	5
Plan ikke utarb.	11	3	4	18
Uregistrert	13	2	1	16

Tabeller for Nord-Odal

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	32	273
Mangler	19	91
Uregistrert	16	36
Sum	67	400

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	12	2	5	0	0	0	0	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	0	0	0	0
Plan ikke utarb.	17	1	1	19
Uregistrert	16	0	0	16

Tabeller for Os

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	136	2401
Mangler	51	672
Uregistrert	0	0
Sum	187	3073

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	29	13	0	15	2	0	9	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	16	18	9	43
Plan ikke utarb.	5	3	0	8
Uregistrert	0	0	0	0

Tabeller for Rendalen

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	75	1157
Mangler	11	95
Uregistrert	7	26
Sum	93	1278

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	10	0	1	1	0	0	1	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	3	2	1	6
Plan ikke utarb.	4	1	0	5
Uregistrert	7	0	0	7

Tabeller for Ringsaker

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	512	11361
Mangler	64	1547
Uregistrert	1	27
Sum	577	12935

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	28	17	1	26	1	1	9	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	0	9	23	32
Plan ikke utarb.	8	14	10	32
Uregistrert	0	0	1	1

Tabeller for Stange

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	216	3423
Mangler	15	232
Uregistrert	0	0
Sum	231	3655

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	7	3	0	4	0	2	3	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	4	0	1	5
Plan ikke utarb.	4	4	2	10
Uregistrert	0	0	0	0

Tabeller for Stor-Elvdal

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	49	837
Mangler	21	266
Uregistrert	9	38
Sum	79	1141

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	11	2	1	8	1	0	4	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	1	1	0	2
Plan ikke utarb.	10	7	2	19
Uregistrert	8	1	0	9

Tabeller for Sør-Odal

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	47	624
Mangler	14	72
Uregistrert	4	6
Sum	65	702

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	12	2	0	0	0	0	0	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	1	1	0	2
Plan ikke utarb.	12	0	0	12
Uregistrert	4	0	0	4

Tabeller for Tolga

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	116	2062
Mangler	43	666
Uregistrert	13	103
Sum	172	2831

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	15	7	3	22	2	0	11	2	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	0	0	2	2
Plan ikke utarb.	12	19	10	41
Uregistrert	10	3	0	13

Tabeller for Trysil

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	134	1737
Mangler	33	312
Uregistrert	0	0
Sum	167	2049

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	24	0	3	9	0	0	7	1	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	6	3	0	9
Plan ikke utarb.	15	8	1	24
Uregistrert	0	0	0	0

Tabeller for Tynset

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	187	3284
Mangler	110	1829
Uregistrert	0	0
Sum	297	5113

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	46	23	3	68	2	0	14	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	13	15	18	46
Plan ikke utarb.	25	17	22	64
Uregistrert	0	0	0	0

Tabeller for Våler

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	13	180
Mangler	27	321
Uregistrert	14	116
Sum	54	617

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	17	5	0	7	3	0	4	1	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	7	3	5	15
Plan ikke utarb.	9	0	3	12
Uregistrert	11	1	2	14

Tabeller for Åmot

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	25	450
Mangler	8	110
Uregistrert	23	254
Sum	56	814

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	6	0	1	3	2	0	0	3	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	1	3	0	4
Plan ikke utarb.	2	2	0	4
Uregistrert	13	7	3	23

Tabeller for Åsnes

	Ant.bruk	Sum GDE
I orden	26	522
Mangler	11	227
Uregistrert	58	491
Sum	95	1240

	Gjødsel			Silo/Pressaft			Mjølkerom		
Tilstandskl.	2	3	4	2	3	4	2	3	4
Ant. anlegg	5	5	0	4	0	0	1	0	0

	0-10 GDE	11-20 GDE	>20 GDE	Sum
Plan utarbeidet	0	2	3	5
Plan ikke utarb.	3	2	1	6
Uregistrert	44	8	6	58